

Chú tôi là người của sự tranh cãi, chuyện nào ông tôi sung sướng như tôi nay vì ông đã mua được một bức tranh mà ông tin rằng đó là bức tranh vô giá.

Câu chuyện đầu tiên của tôi đi đến việc mua bức tranh khá gần đây. Ông nghe được có một người tôi biết ở làng này. Người này đã không chịu nổi cảnh nhúng tay vào gia đình trong những ngày năm lụt - lụt lội, nên phải bán bức tranh gia đình đó đi. Cũng có người bạn tôi nghe được bức tranh cũ đó đã có nhu cầu mua với giá cao, nhưng người hàng xóm mới đến tôi nay vẫn không thể bán vì người bạn tôi trả giá thấp và cha ông ta cứ vắng vẻ bên tai: “dù cho khắp đâu cũng đừng nên bán bức tranh này bởi nó là vật gia đình của giòng họ nhà ta. Trên thế gian này sẽ không bao giờ tìm được bức tranh hai”.

Nghe lắng nghe được đôi chút, tính hiếu kỳ của chú tôi bị kích thích nên ông thử lần đầu tiên làm quen với người hàng xóm mới này. Đi uống nước ở làng chú tôi thử nghe chuyện giao du với nhóm người đó, đầu tiên. Nay chú tôi lại là cà đũa một túp lều đơn sơ như thế này khi thiên hạ xôm xè. Sau thời gian tôi lui tâm sự, chú tôi được biết người hàng xóm mới này nguyên trước đây một huyênh khác, nhà ông ta lại gần bờ sông. Trước kia là mùa đông vắng qua đã trôi đi ngôi đền thờ của giòng họ nhà ông ra biển. Đền đặc trong nhà đền xưa cũ của cu cậu phải đi. Người hàng xóm cho biết ông phải tranh đấu vô cùng vất vả với các nhân viên xoay mới giành lại được chiếc rương gỗ đựng giấy tờ, kho báu ruộng nương và trong đó có cả bức tranh mà lâu lâu ông quên khuấy đi. Nghe người hàng xóm trả lời nên tôi nghĩ rằng một mất mát, đôi mắt ông ta chớp lia, hai môi mím chặt đôi mắt lên tiếng khóc, nói ai đó ý sẽ thấy chú tôi thoáng xúc động.

Và mới đầu chú tôi đến chơi, người hàng xóm dù đang bận việc nhà bếp, đánh tranh cũng ngừng tay chạy vào nhà lôi ra bình trà nóng đang đựng trong vỏ trái dừa khô, hai cái ly vàng như lâu ngày không rửa. Đốt ly và bình trà trên chiếc bàn thô sơ ngoài hiên rồi rót nước mới chú tôi. Đôi mắt chú tôi, lòng tôi thấy ông thử nghe không thêm uống, nhưng người hàng xóm lại quá thành ra ông cũng hút chén này đến chén khác. Chú tôi lung khinh nhìn người bạn mới tranh mà ông đã từng nghe kể. Nhưng thông cảm được ý chú tôi, người hàng xóm mới ông vào trong, và mới chú tôi ngồi trên chiếc ghế đẩu đang đặt gần nhà. Người hàng xóm vào trong mở rộng cửa ra bức tranh treo lên cái đinh đóng sẵn trên vách đất phía bên phải bàn thờ gia tiên. Nhìn sơ qua bức tranh, một buổi hoàng hôn mờ mờ, lòng chú tôi đã nảy ra ý khinh miệt, ông cho đó là tác phẩm của một tay họa sĩ rởm rẹt - một cây tùng cổ thụ cành lá sum suê đứng nghiêng mình xuống ao như chiếc trăng lên soi bóng. Nhưng ánh trăng non vẫn núp sau cây tùng che phủ những chi chít loang loáng trên một nền đen gần gần lẫn lẫn như vòng tròn như một đốm sáng ao một con cá đang trôi lên dưới mặt nước. Nhìn thấy tím tím như than, một vài vì sao lấp lánh. Một loạt tranh dân gian không được biết, nhái lại các bức tranh Tàu đã có từ ngàn xưa mà chú tôi đã thấy treo nhan nhản ngoài chợ. Cái ý khinh khi còn trong trí chú tôi, ông thử nghĩ “Chuyện khó ba đời, nên họ

Bức tranh cũ

Tác Giả: Thu Lâm Synh
Chúa Nhật, 25 Tháng 1 Năm 2009 09:15

cho bức tranh này là quý chẵng!”. Tuy nghĩ vậy, nhưng cái đồ cũ của bức tranh cũ ch cũ ng có gì đồ cũ i khi n chú tôi phân vân muốn tìm hiểu thêm. Cũng gì ng nh khi x a có nhà toán học cũ cũ m đ u ch y theo m nh vấn nh cũ a chi cũ xe ng a đ cũ ch cũ ng minh m t đ nh đ cũ a khám phá ra.

Y và y mà sau nh u ngày lui t i nhà ng i hàng xóm, chú tôi nh ng ra vì đã tìm đ c giá trị đích thực của bức tranh mà ông nghĩ rằng vì mãi cũ t trong r ng nên ng i ch cũ a nó hi n t i không h hay bi t. H n n a, “m t gã nông dân th t h cũ nh h n làm gì bi t th ng th cũ tranh cũ”. Chú tôi nghĩ b ng nh th nên đ a ra đ ngh cùng ng i hàng xóm xin nh ng i cũ i bức tranh cũ i giá 200 l ng b cũ, t ng đ ng cũ i ba m u ru ng t t th i đó. Sau khi tr giá nh th , ng i hàng xóm cũ a tr i đ t khoát, chú tôi không đ n nhà ng i hàng xóm n a vì ông muốn cũ ng t cho đ i ph ng bi t r ng không bán thì thôi ch ông không tha th t cho l m. Qu nhiên ng i hàng xóm trúng k chú tôi, ông ta g i chú tôi đ n đ bán bức tranh nh ng đ a ra m t đ i u ki n là khi nào làm ăn nên n i ông s mang t n t i chu cũ cũ i bức tranh theo th i giá. Dù chú tôi đã mê bức tranh đ n đ đ em quên cũ ng , ngày quên cũ ăn, ông cũ n đ ng ý ngay vì ông quan ni m r ng “c a vô nhà khó nh gió vô nhà tr ng”. Chú tôi còn ch quan tin t ng r ng cái nghèo s đ i theo ng i hàng xóm này đ n h t cu cũ đ i, làm sao mà ông y có t n đ chu cũ cũ i bức tranh. H n n a; ch cũ gì lúc y giá trị bức tranh là con số 200 l ng. Đó là nh ng lý do khi n chú tôi đ ng ý ngay đ ng i hàng xóm giao bức tranh cho ông càng s m càng t t. Đ cũ th , theo chú tôi đây là bức tranh quý giá nh t so cũ i vô s tranh cũ ông đang có trong nhà.

Ti n trao cháo múc, ng i hàng xóm nh n ti n, chú tôi đem tranh cũ . C đ em đó ông tr n tr cũ mãi, ông nghĩ th m n u giá 400 l ng ông cũng mua ch đ ng nói chỉ 200. Danh lam g p khách h u tình, bức tranh quý nh th mà th ng th cũ m t mình thì qu vô v . Nhân cũ h i n y, chú tôi làm m t b a nh u, ông m i nh ng ng i cùng s thích v nhà u ng r u, ng i xem bức tranh th n di u đó. Chú tôi đánh cá nh ng ng i b n th xem ai bi t đ cũ cũ s th n di u cũ a bức tranh. M i ng i đ u h n h , cũ m to m t tìm xem cái đ cũ áo cũ a nó, ai cũng nghĩ là mình s tìm th y cái giá trị mà chú tôi ch a t t l vì h đ u là tay sành v tranh cũ . Chi cũ đ ng h qu l cũ treo cũ nh bàn th đ m y l n, bình r u rót thêm bao l n cũng đã v i. M i ng i đ u u o i nh ng bức tranh cũ n kênh ki u không ch u th l nét gì k bí. Nó ch m ch chi m m t v trí quan tr ng nh t trong phòng khách nhà chú tôi mà cũ n im lìm phong kín bí m t. Ng n đ n t a đ trên bàn nh ráng s cũ t a ra ánh sáng nh u h n đ giúp nh ng cũ p m t tr ng tu i, nh ng xem ch cũ ng nh cũ ng đôi m t y cũ n ch a tìm đ cũ cũ đ i m gì đồ cũ cũ t. Đầu đó ti ng gà đã gáy, n i th t v ng toát ra trên t ng g ng m t cũ n đã kh cũ kh nay trông càng thêm ch y dài. Có ng i đ a tay cũ m tách trà ngu i đ vào mi ng nu t cũ r i t giã, m y ng i khác cũng đ ng cũ y theo, chào t m bi t chú tôi, cũng có ng i h n đ em mai th nào cũng tìm ra manh m i. Nh ng đ em mai và nh u đ em mai n a, không ai tìm th y chút gì khác bi t trên bức tranh cũ đó. Và không cũ n tinh m t l m ai cũng th y g ng m t chú tôi b t đ u toát ra n i bàng hoàng.

Nh ng ng i b n cũ a chú tôi đ u ch u thua, có ng i t tr ng xác nh n mình già nên không

Bức tranh cũ

Tác Giả: Thu Lâm Synh

Chúa Nhật, 25 Tháng 1 Năm 2009 09:15

còn tinh nhuệ như xưa, cũng có người ra vẻ phong độ nhưng lại để thua cho người ngày cuối năm tâm trí buồn rười rượi vì tình thế. Tuy vậy ai cũng mong được chú tôi mách nước cho cái thua nhưng mà họ đoán chắc rằng ông đã khám phá. Mọi người chú tôi để ngất, ông hấp ngấp mồm miệng đã bay hết hàng hóa rồi:

“Nghe người hàng xóm mới đến tôi có một bức tranh như cũ, tôi đến xem cho biết. Theo tôi yêu cầu của tôi, người này lấy bức tranh treo lên vách đất và bỏ rớt đi đó là bức tranh của ông nên để lại. Theo ông ta kể thì cả ông nội và cha ông lấy đi căn dặn rằng dù cho hoàn cảnh khó khăn thế nào cũng đừng bao giờ bán bức tranh này, riêng ông ta thì không biết nó quý giá như thế nào. Thế tình lúc đó tôi cũng không thấy cái gì đáng biết, nhưng vì óc tò mò và sự thích tranh cũ đã khiến tôi ghé qua nhà người hàng xóm thăm họ. Tôi thấy bức tranh nhàu ngày mới hay là mặt trắng phía sau cây tùng lớn dựa theo người ngày trước rồi non dựa theo người ngày sau rồi mới tháng. Đó là lý do khiến tôi nài nỉ ông ta đừng mua lấy bức tranh dù ông ta không hề có ý bán nó. Nhưng khi đem về cho đến nay như mọi anh đã thấy, mặt trắng núp sau cây tùng trong bức tranh không có gì thay đổi cả. Chắc tôi phải ghé lại ông hàng xóm hỏi cho ra lẽ.”

Vừa qua khi tôi chú tôi trở lại nhà người hàng xóm. Ông đem bức tranh sẽ hỏi thăm thêm về góc gác bức tranh. Sau bao lần chú tôi hỏi cả không có tiếng trả lời, thấy cánh cửa khép lại chú tôi đẩy nhẹ bức vào nhà. Trên chiếc chõng tre không thấy chiếc, mặt để tranh vẽ chung ba mặt thì mới nhìn thấy như bức tranh chú tôi đã mua, khác nhau hình dáng mặt trắng núp sau cây tùng. Không thấy mặt tuấn sau, chú tôi ngã bệnh qua đời, khi tìm kiếm người ta còn thấy bên khố miêng chú tôi còn rớt ra một vết máu. Biết đâu chú tôi đã để lại một cái, nhưng sẽ mang theo hình như người hàng xóm thất bại và bức tranh cũ xuống đáy âm ti.